

DOI: 10.5281/zenodo.1412649
UDC Classification: 379.85,640.41.
JEL Classification: F02; F15; L83

APPLYING THE WORLD EXPERIENCE OF COMBATING UNEMPLOYMENT AMONG YOUNG PEOPLE IN UKRAINE

ЗАСТОСУВАННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ СЕРЕД МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Lyubov P. Shatskova, PhD in Economics
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8974-6391
Email: lyubash18@ukr.net

Natalia S. Kachanova
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
Researcher ID: J-7066-2018
ORCID: 0000-0002-1075-8566
Email: natashakachanova22@gmail.com
Received: 21.05.2018

Шацкова Л.П., Качанова Н.С. Застосування світового досвіду боротьби з безробіттям серед молоді в Україні. Оглядова стаття.

В даній статті розглянуто заходи боротьби з молодіжним безробіттям, що застосовуються різними країнами світу. Було проаналізовано рівень безробіття за віковими групами на період 2010-2017 роки, що дозволило простежити динаміку руху даного показника та порівняти з відповідними показниками Європейського Союзу. Для виявлення найбільш дієвих шляхів вирішення досліджуваної проблеми, за основу було взято показники США, ЄС, Франції, Німеччини, Швеції та Японії. Було досліджено ефективність діючих програм розвитку молодіжної політики. Проведений аналіз дозволив порівняти заходи, що застосовуються для вирішення проблеми безробіття серед молоді різними країнами світу з тими, що застосовуються в Україні, та додати ряд заходів для зменшення показників безробіття серед молоді в нашій країні.

Ключові слова: молодь, безробіття, аналіз, динаміка, заходи, молодіжна політика

Shatskova L.P., Kachanova N.S. Applying the world experience of combating unemployment among young people in Ukraine. Review article.

In this article, measures of combating youth unemployment, which are used by different countries of the world, are considered. Unemployment rate on age group for the period 2010-2017 has been analyzed, that has allowed to track the dynamics of the movement of this indicator, and compare to the relevant indicators of the European Union. For identification of the most effective solutions of the studied problem, indicators of the USA, the EU, France, Germany, Sweden and Japan have been taken as a basis. It has been investigated efficiency of the existing programs of development of youth policy. The carried-out analysis has allowed to compare the measures applied to a solution of the problem of unemployment among youth by various countries of the world with those that are applied in Ukraine and to add a number of measures for reduction of indicators of unemployment among youth in our country.

Keywords: youth, unemployment, analysis, dynamics, measures, youth policy

Актуальність обраної теми зводиться до того, що структура зайнятості нашої країни нестійка та вразлива до впливу зовнішніх чинників (економічні кризи і т.п.), така тенденція призводить до поступового наростання проблеми безробіття. Особливо критичним в даному аспекті є положення молоді, яку країна не в змозі забезпечити роботою в повній мірі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

В якому становищі знаходиться молодь на ринку праці, проблеми, що виникають в процесі працевлаштування молоді та безпосередньо безробіття і заходи щодо вирішення даної проблеми в Україні досліджували О.В. Абашина, Д.П. Богиня, О.А. Грішнова, К.В. Зайцева, Л.М. Ільч, В.Л. Кравченко, М.С. Кривцова, І.М. Леган, Е.М. Лібанова, Н.Д. Лук'яненко, О.А. Морозова, В.В. Онікієнко, О.М. Пищуліна, М.І. Хмелярчук, О.В. Ягірська, О.О. Яременко та інші вітчизняні дослідники.

Метою статті є аналіз заходів, що застосовуються для вирішення проблеми безробіття серед молоді різними країнами світу, та їх застосування на українському ринку праці. Під час дослідження було використано статистичний метод та метод системного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Одна з найвагоміших соціально-економічних проблем світу – це безробіття. Особливої уваги та окремого висвітлення в даній проблемі потребує дослідження її поширення серед молоді. Явище молодіжного безробіття характеризується складнощами осіб, вік яких складає 15-29 років, щодо можливості реалізації свого права на працю. Даний показник безробіття відражає ступінь адаптації молодих осіб до умов, що склалися на ринку праці, та їх конкурентоспроможність.

В цілому, молодь – це юридично дієздатні, повноцінні члени суспільства, що пройшли від фази дитинства до дорослого, усвідомленого, самостійного та незалежного існування. Під поняттям «молодь» слід розуміти громадян України віком 14-35 років (в Європейському союзі дані показники безробіття молоді вираховуються у

віковій категорії 15-24 роки). Рівень безробіття – це кількісний показник, економічний сенс якого розкривається за рахунок відношення безробітних на певній території та в певний період часу до економічно активного населення відповідного періоду та місцезнаходження, а також виражається у відсотках (табл. 1).

Таблиця 1. Рівень безробіття населення (за методологією МОП), у % за віковими групами

Роки	Безробітне населення у віці 15-70 років	У тому числі за віковими групами (років)						
		15-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60-70
(у відсотках до населення відповідної вікової групи)								
2010	8,2	17,2	10,0	8,1	7,9	6,8	5,5	0,0
2011	8,0	18,6	9,4	7,4	7,3	6,4	5,2	0,1
2012	7,6	17,5	9,8	7,0	6,5	6,2	5,3	0,1
2013	7,3	17,0	8,9	6,8	6,2	6,3	5,2	-
2014	9,3	23,1	11,1	9,3	8,1	7,3	6,0	0,1
2015	9,1	22,4	11,2	9,7	7,2	7,6	6,3	0,1
2016	9,3	23,0	11,7	8,9	8,0	7,7	7,3	0,1
I півріччя 2017-го	9,6	17,8	11,4	10,5	9,6	8,6	7,7	0,0

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Приведені вище дані дають змогу зрозуміти, що найбільша кількість безробітних по відношенню до населення відповідної вікової категорії припадає саме на молодь, вікова група 15-24 роки.

Тепер проаналізуємо, як саме змінювався рівень безробіття серед молоді протягом досліджуваного періоду (2010-2017 рр.). Якщо розглядати динаміку руху показнику безробіття, то бачимо, що за період з 2010 по 2013 рік

помітних різких спадів або росту не відбувалося, зазначено лише невеликі коливання в межах 0,1-1,4%. Але, починаючи з 2014 року, спостерігається різкий зріст показнику на 6,1%, більш стабільний стан у періоді з 2015-2016 роки, та різкий спад у першому півріччі 2017-го року на 5,2%. Станом на перше півріччя 2017-го року рівень безробіття серед молоді України складає 17,8%. Даний аналіз можна представити у вигляді графіку (рис. 1).

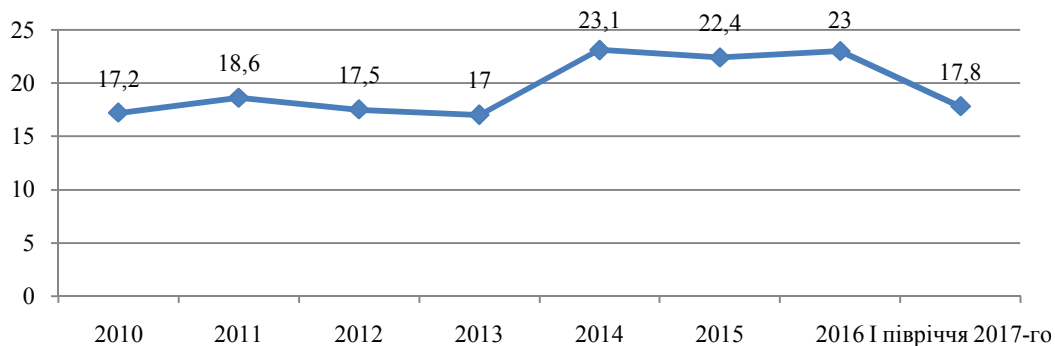

Рис. 1. Рівень безробіття вікової категорії 15-24 роки (у %)

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Так як Україна – це європейська країна, курс розвитку якої направлений на підписання асоціації з ЄС, було б доцільно простежити динаміку рівня безробіття країн Європейського союзу. Показники молодіжного безробіття (здебільшого порівняно з безробіттям серед дорослого населення) останнього періоду в межах Європи та інших держав світу поступово погіршуються, досягаючи рекордно високого рівня.

Високий середній показник безробіття в країнах, що входять до Європейського союзу,

зумовлений величезними розбіжностями в показниках окремих країн. Так, наприклад, у той час, коли в Німеччині рівень безробіття складає – 3,6%, то в Греції майже в 6 разів вище – 21% (показники 2017-го року). В країнах ЄС рівень безробіття серед молоді віком 15-25 років піднявся з 21,9% у 2014 р. до 23,1%, або понад 5,7 млн. безробітних молодих осіб, основну частку серед яких займають випускники ВНЗ, у травні 2017 р. [6] (рис. 2).

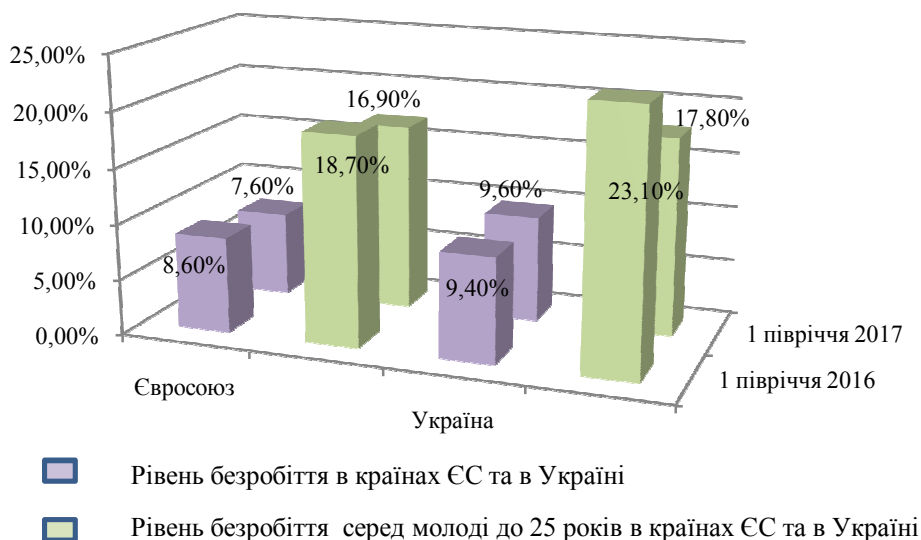

Рис. 2. Порівняння рівня безробіття (в тому числі серед молоді) в країнах ЄС та в Україні

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Якщо проаналізувати саме рівень безробіття серед молоді, то дійдемо висновку, що перше півріччя 2017 року наразі показує позитивний характер, тому що він падає (на 5,3%), але ще не досягає середнього рівня по Європейському союзу.

Тепер проаналізуємо заходи боротьби з молодіжним безробіттям передових країн світу.

США. Якщо в країнах ЄС зазвичай окремою ланкою виділяється «молодіжна політика зайнятості», то в США її відсутність компенсує тісний зв'язок між підприємствами та освітніми закладами. Такий процес є взаємовигідним, як для держави, так і для підприємства, і звичайно для спеціаліста. Адже, спеціаліст отримує необхідні йому для роботи навички, знання та вміння, підприємство фінансує навчання спеціаліста, але в свою чергу отримує податкові пільги від держави у вигляді зменшення податку на прибуток на 7-10%. Держава ж завдяки даному процесу створює нові робочі місця, саме за цим показником Сполучені Штати займають перше місце в світі, зменшує рівень безробіття серед молоді. Основний принцип, яким керуються в США: «Кожен громадянин має сам дбати про свій добробут та професійну реалізацію, держава для цього лише створює сприятливі умови». Як результат – станом на вересень 2017 року загальний показник безробіття в США складає 4,2%, що є найнижчим показником в світі останнього десятиліття.

ЄС. «Молодь в русі» – це одна з найвідоміших спеціальних програм Європейської Комісії, яка діятиме до 2020-го року. Основною ціллю даної програми є допомога молодим людям отримати знання, необхідні навички та вміння, і головне – досвід, тобто забезпечення реального робочого місця. Станом на перше півріччя 2017-го року рівень безробіття серед молоді – 16,9%.

Франція. У світовому рейтингу тимчасової зайнятості саме Франція займає 3 місце, адже дана країна активно впроваджує практику неповного робочого дня. Це означає, що кожна третя молода особа віком 15-29 років забезпечена тимчасовою роботою. Для вирішення проблеми молодіжного безробіття також була впроваджена програма, за якою фінансується відкриття власної справи безробітним особам до 35 років замість соціальної допомоги. Так статистика показує, що більше 25 % новоутворених фірм останніх років отримували фінансову допомогу з фонду державного страхування з безробіття, таким чином держава виконує функцію створення нових робочих місць. Аби підприємствам було вигідно приймати на роботу молодь без кваліфікації та досвіду, держава надає їм певні пільги: покриває витрати за страхування від безробіття та хвороб (терміном до 1 року) молодих спеціалістів. В 2017 році була впроваджена ініціатива «Молодіжна гарантія»: в річну програму входять чотири тижні тренінгу, та щомісячна виплата у розмірі 461 євро, для фінансування зусиль, витрачених на пошуки роботи. Станом на серпень 2017-го року показник безробіття в Франції складає – 9,8% [7].

Німеччина. Проблему молодіжного безробіття в Німеччині також вирішують за допомогою пільг та стимулювань фірмам. Наприклад, одноразова дотація виплачується фірмам у випадку працевлаштування некваліфікованого працівника, а за прийняття на роботу молодих осіб віком до 30-ти років підприємство отримує податкові пільги. вирішується проблема міграції працездатних молодих осіб до мегаполісів. Цьогоріч Німеччина досягла мінімального значення рівня безробіття з моменту її об'єднання – 3,6% (станом на серпень 2017-го року) [8].

Швеція. Проблему працевлаштування молоді в Швеції вирішують за допомогою програм

підтримки малого та середнього бізнесу. Задача молодих спеціалістів полягає в розробці цікавого бізнес-плану, на втілення якого держава готова надати стартовий капітал та впровадити систему спрощеного оподаткування. Зацікавити фірми в вирішенні проблеми молодіжного безробіття вдається за допомогою спеціальних субсидій на заробітну плату, що надаються за умови працевлаштування молодих фахівців. Рівень безробіття в Швеції станом на вересень 2017-го року складає 6,8%.

Японія. Саме тому керівники фірм максимально прискіпливо відносяться до прийому на роботу, навчання, проведення курсів підготовки та перепідготовки кадрів. Станом на серпень 2017-го року рівень безробіття в Японії складає – 2,8%.

Президентом України було схвалено Стратегію розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року, а Урядом – Концепцію Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки, завдяки введеним ініціативам молодим спеціалістам будуть надані сприятливі умови до працевлаштування. Але для більш ефективної вирішення проблем, пов'язаних з молодіжним безробіттям, необхідно додати ряд

заходів, які активно використовуються передовими країнами світу.

Висновки

На основі результатів аналізу можна констатувати, що безробіття серед молоді, особливо віком 15-24 роки, є актуальною проблемою економічного та соціального розвитку України. До існуючих в Україні ініціатив та програм, як заходів боротьби з молодіжним безробіттям, необхідно додати ряд таких, які активно використовуються країнами з розвинутою економікою.

По-перше, держава має забезпечувати молодь робочими місцями, модернізуючи старі підприємства, або сприяти створенню нових.

По-друге, фінансування стартапів, бізнес-планів та ідей молодих осіб без роботи – є одним з найпрогресивнішим заходом, при цьому паралельно потрібно введення пільгового оподаткування, зниження ставок на кредити.

По-третє, необхідно звернути більше уваги на підтримку програм професійної орієнтації, навчання, підготовки та перепідготовки кадрів, аби спеціалісти відповідали вимогам сучасного ринку праці.

Abstract

The structure of employment in our country is unstable and vulnerable to the influence of external factors (economic crises, etc.), this tendency leads to a gradual increase in the unemployment problem. Particularly critical in this aspect is the situation of youth, which the country is not able to provide work to the fullest. Many measures have been developed throughout the world to combat unemployment in general and specifically among young people, so taking over and practically applying the experience gained by other countries to stabilize the employment structure is essential for Ukraine. Indicators of the dynamics of the unemployment show that there were no noticeable declines or growth in the period from 2010 to 2013. But, starting from 2014, there is a sharp increase in the indicator by 6.1%, the pain is stable in the period from 2015-2016, and the sharp decline in the first half of 2017 by 5.2%.

Ukraine is a European country whose course of development is aimed at signing an association with the EU, but it would be advisable to trace the dynamics of the unemployment rate of the European Union countries. Indicators of youth unemployment (mostly compared to the unemployment rate among the adult population) of the latter period within Europe and other countries of the world are gradually deteriorating, reaching record highs.

The President of Ukraine approved the Strategy for the Development of the State Youth Policy for the period until 2020, and the Government – the Concept of the State Target Social Program "Youth of Ukraine" for 2016-2020, thanks to the initiatives introduced, young people will be given favorable conditions for employment. To existing initiatives and programs in Ukraine as measures of combating youth unemployment, it is necessary to add a numbers such that are actively used by developed economies.

First, the state must provide young people with jobs, modernizing old enterprises, or helping to create new ones.

Secondly, the financing of startups, business plans and ideas of young people without work - is one of the most progressive methods, with the parallel introduction of preferential taxation, lowering rates on loans.

Thirdly, it is necessary to pay more attention to the support of programs of professional orientation, training, training and retraining of personnel, so that the specialists meet the requirements of the modern labor market.

Список літератури:

1. Перспективы развития мировой экономики – апрель 2017 г / Веб-сайт МВФ [*Электронный ресурс*] – Режим доступа: <http://www.imf.org/ru/publications/weo?page=1>.
2. Про зайнятість населення: Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5067-VI (із змінами, внесен. згідно із 8 Законами у 2013–2016 рр.) // Офіц. вісн. України. 2012. – С. 17. – Ст. 2565.

3. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України від 5 лют. 1993 р. № 2998-XII-VI (із змінами, внесен. згідно із 24 Законами у 1994–2014 рр.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – Ст. 167.
4. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016–2020 роки: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 30 верес. 2015 р. № 1018-р // Офіц. вісн. України. – 2015. – С. 78. – Ст. 2683.
5. Рівні зайнятості та безробіття населення у 2016 р. // Держ. служба статистики України: веб-сайт., 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/rp/eans/eans_u/rbrn_rik16_u.htm.
6. Дубич К.В. Сучасні світові тенденції та українські реалії молодіжного безробіття / «Вісник НАДУ при Президентові України, №3, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://visnyk.academy.gov.ua/pages/dop/72/files/8da2d225-b4b6-438e-b491-46e9faa06bb3.pdf>
7. Буда Т.Й. Запозичення позитивного світового досвіду вирішення проблем зайнятості молоді в Україні «Інноваційна економіка», 2013. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4\(42\)-2013/InnEco_4-42-2013_161-165.pdf](http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4(42)-2013/InnEco_4-42-2013_161-165.pdf).
8. Європейський дослідницький центр «Політика регулювання ринку праці та національні моделі боротьби з безробіттям (світовий досвід), 2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28866.pdf>.
9. Держстат України «Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за статтю, віковими групами та місцем проживання» / Офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rbrn_u.htm.

References:

1. Prospects for the development of the world economy – April 2017. (2017). Analyte. resumes: IMF. Retrieved from: <http://www.imf.org/ru/publications/weo?page=1> [in Ukrainian].
2. Law of Ukraine about employment of the population № 5067-VI (2012, July 5). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 17, 2565 [in Ukrainian].
3. Law of Ukraine about promotion of social formation and development of youth in Ukraine № 2998-XII-VI (1993). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 167 [in Ukrainian].
4. Law of Ukraine about approval of the Concept of the State Target Social Program "Youth of Ukraine" for 2016-2020 № 1018-p (2015). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 78, 2683 [in Ukrainian].
5. Levels of employment and unemployment of the population ... in 2016. Official Website. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/rp/eans/eans_u/rbrn_rik16_u.htm. [in Ukrainian].
6. Dubych, K.V. (2017). Contemporary World Trends and Ukrainian Realities of Youth Unemployment. NASA's Bulletin under the President of Ukraine, Vol. 3. Retrieved from <http://visnyk.academy.gov.ua/pages/dop/72/files/8da2d225-b4b6-438e-b491-46e9faa06bb3.pdf> [in Ukrainian].
7. Buda, T.Y. (2013). Borrowing positive world experience solving the problems of youth employment in Ukraine. Innovative Economy, Vol. 4. Retrieved from [http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4\(42\)-2013/InnEco_4-42-2013_161-165.pdf](http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4(42)-2013/InnEco_4-42-2013_161-165.pdf) [in Ukrainian].
8. European Research Center "Labor Market Regulation Policy and National Models for Combating Unemployment (Global Experience). Official Website. Retrieved from <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28866.pdf> [in Ukrainian].
9. Gosstat of Ukraine "Unemployment rate of the population (according to the ILO methodology) by sex, age groups and place of residence". Official Website. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/rp/ean/ean_u/arh_rbrn_u.htm [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Шацкова Л. П. Застосування світового досвіду боротьби з безробіттям серед молоді в Україні / Л.П. Шацкова, Н. С. Качанова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2018. – № 3 (37). – С. 83-87. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No3/83.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.1412649.

Reference a Journal Article:

Shatskova L. P. Applying the world experience of combating unemployment among young people in Ukraine / L. P. Shatskova, N. S. Kachanova // Economics: time realities. Scientific journal. – 2018. – № 3 (37). – С. 83-87. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No3/83.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.1412649.

